

สาขาสื่อสาร

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ กระทรวงการคลัง STATE ENTERPRISE REVIEW: รายงาน

บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)
ประจำปี 2559 (1 ม.ค. 59 – 31 มี.ค. 59)

SOD: เร่งรัดการวางกลยุทธ์เพื่อปรับความสามารถขององค์กรให้ดำเนินกิจการในธุรกิจโทรคมนาคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ใช้ทรัพยากรร่วมกับรัฐวิสาหกิจอื่น เพื่อลดการลงทุนซ้ำซ้อน และสร้างพันธมิตรผู้ประกอบการอื่น

สถานะการดำเนินงาน

ไม่มีปัญหา มีปัญหาบางอย่างเรื่อง รมัศจรรย์ วิกฤติ

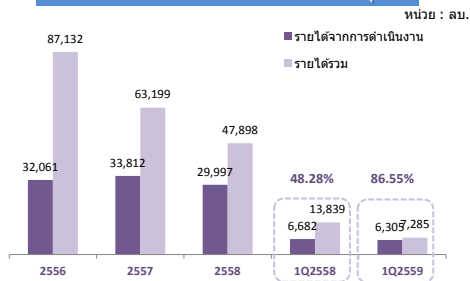
บมจ. ทีโอที อยู่ระหว่างการดำเนินการตามแผนพลิกฟื้นฐานะทางการเงิน แต่ในปัจจุบัน ด้วยหลายปัจจัย เช่น การแข่งขันที่สูงในอุตสาหกรรม การเปลี่ยนแปลงของตลาด และการเปลี่ยนแปลงทางฝั่งนโยบาย ส่งผลให้ ทีโอที ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงและดำเนินการตามแผนพลิกฟื้นได้ นอกจากนี้ ทีโอที ยังต้องนำส่งรายได้จากสัญญาสัมปทานให้ กสทช. ส่งผลให้ บมจ. ทีโอที ประสบผลขาดทุนในที่สุด

ข้อมูลทั่วไป

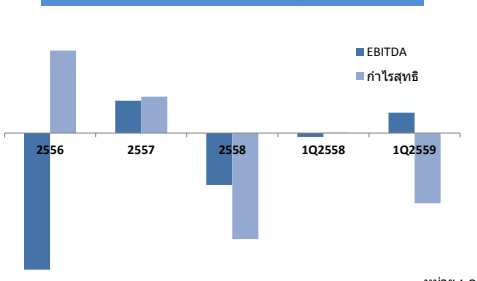
สังกัด : กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
ประธานกรรมการ : พลเอก สุรพงษ์ สุวรรณอัตถ์
กรรมการผู้แทน กค. : นายพิพัฒน์ ชันทอง
นางสุทธิรัตน์ รัตนโชติ และนายศิริพร เหลืองนวล
กรรมการผู้จัดการใหญ่ : นายมนต์ชัย หงษ์สูง
CFO : นางปรียา ด่านชัยวิจิตร
จำนวนพนักงาน : 15,405 คน (ณ ธ.ค. 2558)
Website : www.tot.co.th

ข้อมูลด้านการดำเนินงาน

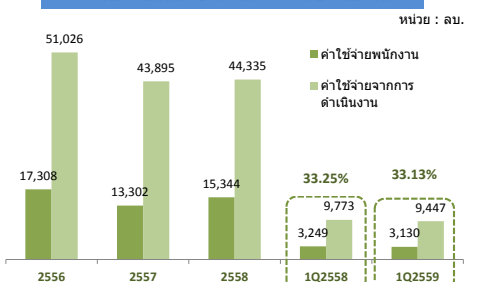
รายได้จากการดำเนินงาน และ กำไรสุทธิ

EBITDA และ กำไรสุทธิ

ค่าใช้จ่ายพนักงาน และ ค่าใช้จ่ายรวม

ที่มา : งบการเงินของ ทีโอที ปี 2559 (เบื้องต้นก่อน สดง. รับรอง)

ภาพรวมการดำเนินงาน บมจ. ทีโอที เป็นหนึ่งในรัฐวิสาหกิจ 7 แห่งที่ ครร. ได้มีมติให้ดำเนินการจัดทำแผนการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดย ครร. ได้มีมติเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2559 เห็นชอบในหลักการการดำเนินการตามแผนการแก้ไขปัญหาดังกล่าวของ บมจ. ทีโอที และ บมจ. กสทช. ในการปรับโครงสร้างของ บมจ. ทีโอที และ บมจ. กสทช. โดยการจัดตั้งบริษัทที่รัฐบาลถือหุ้น 100% จำนวน 3 บริษัท เพื่อบริหารจัดการทรัพย์สินของ บมจ. ทีโอที และ บมจ. กสทช. 3 ประเภท ได้แก่ บริษัทโครงข่ายมอดแรมในประเทศไทย (NBNCO) บริษัทโครงข่ายระหว่างประเทศ (NGNCO) และบริษัทศูนย์ข้อมูลอินเทอร์เน็ต (IDCCO) และให้นำทรัพย์สินของโครงข่ายระดับโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศของกระทรวง ICT เข้าร่วมกับบริษัทโครงข่ายมอดแรมในประเทศไทยและบริษัทโครงข่ายระหว่างประเทศด้วย โดยในปัจจุบัน บมจ. ทีโอที อยู่ระหว่างกำหนดแนวทางการดำเนินการตามนโยบายดังกล่าว ร่วมกับคณะทำงานพิจารณาโครงสร้างแผนการแก้ไขปัญหาดังกล่าวของ บมจ. ทีโอที และ บมจ. กสทช. ภายใต้ ครร.

ภาพรวมอุตสาหกรรม สัญญาสัมปทานระหว่าง บมจ. ทีโอที และ AIS ได้สิ้นสุดลงแล้วในวันที่ 30 ก.ย. 2558 ดังนั้น ในปัจจุบันคงเหลือสัมปทานโทรศัพท์เคลื่อนที่เพียงรายเดียวคือ DTAC ที่สัญญาจะสิ้นสุดในวันที่ 15 ก.ย. 2561 โดยสภาอุตสาหกรรมอยู่ในช่วงที่ต้องการมีปรับตัวอีกครั้งหนึ่งทั้งจากการให้ใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ของ กสทช. ส่งผลให้ ทูร ที่สามารถประมูลคลื่นความถี่ได้ทุกย่านความถี่ (900 MHz 1800 MHz และ 2100 MHz) มีขีดความสามารถในการแข่งขันเพิ่มขึ้นอย่างมาก ประกอบกับเมื่อพิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีซึ่งจะเข้ามามีผลกระทบต่อประกอบธุรกิจและการดำรงชีวิตของประชาชนมากขึ้น อุตสาหกรรมโทรคมนาคมและอุตสาหกรรมด้าน IT น่าจะมีการเติบโตที่สูง แต่ผู้ประกอบการจำเป็นต้องมีการปรับปรุงลักษณะการให้บริการให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคที่มากขึ้นด้วย

แนวโน้มการประกอบธุรกิจในปี 2559 ในปี 2559 แนวโน้มการประกอบธุรกิจของ บมจ. ทีโอที ต้องมีการเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับสภาพอุตสาหกรรม โดยเฉพาะการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินจากสัญญาสัมปทานให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (สัญญา AIS) เนื่องจาก บมจ. ทีโอที ไม่ได้รับสิทธิให้ใช้คลื่นความถี่ย่าน 900 MHz ต่อ เพื่อไม่ให้เป็นการกีดกันองค์กร นอกจากนี้ การประกอบธุรกิจในปี 2559 ของ บมจ. ทีโอที ยังคงต้องมุ่งเน้นการหารายได้เพื่อชดเชยส่วนแบ่งรายได้จากสัญญาสัมปทาน โดยเฉพาะธุรกิจมอดแรมที่ตั้งเป็นธุรกิจหลักของ บมจ. ทีโอที ที่ บมจ. ทีโอที มีความเชี่ยวชาญมากที่สุด ควบคู่ไปกับการแก้ไขปัญหาดังกล่าวในระยะยาว เช่นการปรับโครงสร้าง หรือการตั้งบริษัทลูก เป็นต้น

ข้อมูลทางการเงินที่สำคัญ

หน่วย: ล้านบาท	2556	2557	2558	ม.ค.-มี.ค. 58	ม.ค.-มี.ค. 59	%Chg
ฐานะทางการเงิน						
เงินสด	8,343	4,940	11,357	11,196	12,892	15.15%
สินทรัพย์รวม	199,280	191,166	164,362	187,045	160,787	-14.04%
หนี้สินรวม	77,901	69,853	56,288	67,267	55,238	-17.88%
ทุนรวม	121,379	121,315	108,073	119,778	105,549	-11.88%
กำไร(ขาดทุน)สะสม	107,870	107,864	101,622	107,881	97,862	-9.29%
ผลการดำเนินงาน						
รายได้จากการดำเนินงาน	32,061	33,812	29,997	6,682	6,305	-5.64%
รายได้รวม	87,132	63,199	47,898	13,839	7,285	-47.36%
ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน	51,026	43,895	44,335	9,773	9,447	-3.33%
ค่าใช้จ่ายรวม	81,647	59,955	54,864	13,642	10,975	-19.55%
กำไรจากการดำเนินงาน	(18,965)	(10,083)	(14,338)	(3,090)	(3,142)	1.67%
ดอกเบี้ยจ่าย	406	538	412	117	84	-28.03%
ภาษีเงินได้นิติบุคคล	666	795	(1,692)	(69)	(69)	0.00%
EBITDA	(7,319)	1,730	(2,785)	(210)	1,088	-618.07%
กำไร(ขาดทุน)สุทธิ	4,414	1,948	(5,686)	12	(3,760)	-31849.05%
สินสุ						
ค่าใช้จ่ายพนักงาน	17,308	13,302	15,344	3,249	3,130	-3.67%
กำไร (ขาดทุน) จากอัตราแลกเปลี่ยน	300	(1)	22	3	3	-
ค่าเสื่อมราคา/ค่าตัดจำหน่าย	24,605	19,571	18,376	4,613	4,230	-8.31%
เงินนำส่ง/เงินปันผล	7,398	1,962	372	-	-	-
เงินอุดหนุนจากงบประมาณ	-	-	-	-	-	-
งบลงทุนเป้าหมาย	20,906	9,489	7,590	-	764	-
งบลงทุนเบิกจ่าย	14,138	8,158	-	756	692	-
อัตราการเบิกจ่าย (%)	67.62%	85.98%	0.00%	#DIV/0!	90.58%	-
อัตราส่วนทางการเงิน						
ROA	2.21%	1.02%	-3.46%	0.03%	-9.35%	-
ROE	3.64%	1.61%	-5.26%	0.04%	-14.25%	-
D/E (เท่า)	0.64	0.58	0.52	0.56	0.52	-
Net Profit Margin	5.07%	3.08%	-11.87%	0.09%	-51.62%	-

*รายได้จากสัญญาความร่วมมือ	47,774	55,071	29,387	6,408	0	-100.00%
ส่วนแบ่งรายได้ (Cash)	26,364	23,800	13,236	2,467	0	-100.00%
รายได้ตัดบัญชี (Non-Cash)	21,410	31,271	16,152	3,940	0	-100.00%
รายได้ที่ส่ง กสทช. ตามมาตรา 84	-	506	5,807	1,343	0	-100.00%

ที่มา : งบการเงินของ ทีโอที ปี 2559 (เบื้องต้นก่อน สดง. รับรอง)

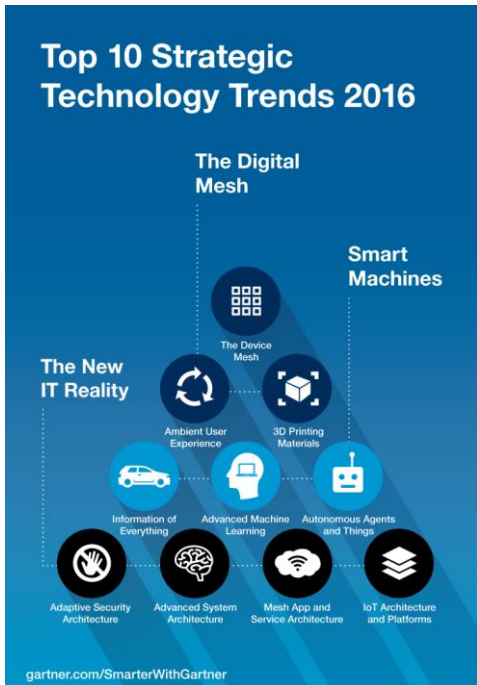
นโยบายรัฐ

การดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล

- ดำเนินการพลิกฟื้นองค์กรตามมติของ ครร. ที่มีมติให้ ทีโอที ดำเนินการปรับโครงสร้างของ บมจ. ทีโอที และ บมจ. กสท โดยการจัดตั้งบริษัทที่รัฐบาลถือหุ้น 100% จำนวน 3 บริษัท เพื่อบริหารจัดการทรัพย์สินของ บมจ. ทีโอที และ บมจ. กสท 3 ประเภท ได้แก่ บริษัทโครงข่ายบรอดแบนด์ภายในประเทศ (NBNCO) บริษัทโครงข่ายระหว่างประเทศ (NGNCO) และบริษัทศูนย์ข้อมูลอินเทอร์เน็ต (IDCCO)
- ดำเนินการตามมติ ครร. เดิม ที่ยังอยู่ระหว่างการดำเนินการให้แล้วเสร็จ ได้แก่ การเจรจากับคู่สัญญาเพื่อยุติข้อพิพาทจากสัญญาสัมปทานกับคู่สัญญาด้วยการเจรจากับคู่สัญญา โดยให้ค่านึงถึงปัจจัย ดังต่อไปนี้ 1. ทรัพย์สินต้องเป็นธรรม และ 2. วิเคราะห์ ข้อดี ข้อเสีย ผลประโยชน์ และผลกระทบต่อในแต่ละแนวทางให้รอบคอบ 3. การคำนวณมูลค่าทรัพย์สินต้องเป็นธรรม และ 4. การดำเนินการต้องเป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- เร่งรัดการเบิกจ่ายงบลงทุนให้เป็นไปตามเป้าหมาย (ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 95 ของงบลงทุนทั้งหมด) โดยในปี 2559 มีเป้าหมาย 7,508 ล้านบาท

ข้อมูลอื่นๆ ที่สำคัญ

แนวโน้มของเทคโนโลยีที่สำคัญในปี 2016

ที่มา : Gartner, 2016

การประเมินผลการดำเนินงาน

ตารางแสดงผลประเมินของ บมจ. ทีโอที ประจำปีบัญชี 2558

ตัวชี้วัด	ผลการดำเนินงาน
1. ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานตาม BU	
- โครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคม	1.0000
- เสาสื่อโทรคมนาคม	2.2714
- โทรศัพท์ประจำที่+บรอดแบนด์	3.4754
2. EBITDA	2.0527
3. การปรับลดค่าใช้จ่าย	5.0000
4. ค่าใช้จ่ายพนักงานต่อรายได้ดำเนินงาน	1.0000
5. จำนวนกลุ่มข้อพิพาทที่แก้ไขสำเร็จ	1.0000
6. จำนวนพนักงานที่ลดลง	2.2822
คะแนนเฉลี่ย	2.1629

ผู้จัดทำ : นายชยดี บุญสิงห์
สำนัก : สำนักพัฒนาธุรกิจ 2
ผู้อำนวยการสำนัก : นางสาวรสา กาญจนสาย
โทรศัพท์ : 0-2298-5880-7 # 3105
วันที่จัดทำ : 17 สิงหาคม 2559

วิเคราะห์ผลการดำเนินงาน

ภาพรวมตลาดโทรคมนาคม 4/2558 ทีโอที มีส่วนแบ่งตลาดในทุก ๆ ผลิตภัณฑ์ในอุตสาหกรรมโทรคมนาคม โดยเป็นผู้ให้บริการรายใหญ่ใน 2 บริการ คือ บริการโทรศัพท์ประจำที่และบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง โดยบริการโทรศัพท์ประจำที่ในไตรมาสที่ 4/2558 มีจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการจำนวน 5.30 ล้านเลขหมาย ลดลงจาก 3/2558 ประมาณ 100,000 เลขหมาย โดยลดลงประมาณ 400,000 เลขหมาย เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า โดย ทีโอที มีส่วนแบ่งตลาดที่ร้อยละ 61.9 และมีรายรับเฉลี่ยต่อเลขหมายประมาณ 200 บาท สำหรับบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง มีจำนวนผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้ในไตรมาสที่ 4/2558 มีจำนวนผู้ใช้บริการประมาณ 6.22 ล้านราย เพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้าประมาณ 54,000 ราย โดยหากพิจารณาตั้งแต่ปี 2556 มีจำนวนผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้นประมาณไตรมาสละ 150,000 ราย หรือร้อยละ 600,000 ราย คิดเป็นการเติบโตประมาณร้อยละ 12-15 ต่อปี และเริ่มมีการชะลอตัวในไตรมาส 4/2558 โดยในไตรมาสที่ 4/2558 ทรู มีส่วนแบ่งการตลาดสูงที่สุดที่ร้อยละ 38.30 โดยมี 3BB และ ทีโอที ตามมาที่สัดส่วนเท่ากับร้อยละ 32.30 และ 22.30 ตามลำดับ โดยจะเห็นได้ว่า ทีโอที มีสัดส่วนการตลาดที่ลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2556 เนื่องจากบริการหลังการขายและคุณภาพในการให้บริการที่ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการได้ ซึ่งส่วนแบ่งตลาดที่ลดลงจาก 3/2558 เล็กน้อย แต่เมื่อเทียบกับคู่แข่งหลักแล้วยังมีส่วนแบ่งตลาดน้อยกว่ามาก สำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ณ ไตรมาส 4/2558 มีผู้ใช้บริการทั้งหมด 103 ล้านเลขหมาย คิดเป็น Penetration Rate ประมาณร้อยละ 153.63 ของประชากรทั้งหมด ซึ่งผู้นำตลาดคือ AIS จำนวน 42.19 ล้านเลขหมาย ตามด้วย True 31.04 ล้านเลขหมาย และ DTAC 27.34 ล้านเลขหมาย โดย ทีโอที มีส่วนแบ่งตลาด (รวม MVNOS) ประมาณ 1.47 ล้านเลขหมาย เท่านั้น

ฐานะทางการเงินของ ทีโอที 1/2559 ทีโอที มีเงินสด ณ สิ้นปี 2558 จำนวน 12,892 ลบ. เนื่องจาก ทีโอที ได้นำเงินสดไปลงทุนระยะสั้นเพื่อสร้างรายได้ให้กับองค์กรอีกทางหนึ่ง อย่างไรก็ตาม เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดดังกล่าวเป็นจำนวนที่รวมเงินที่ ทีโอที ยังมีได้นำส่งรายได้ให้กับคู่สัญญาสัมปทานให้กับ กสทช. กึ่งผลให้ ทีโอที มีเงินสดอยู่กับองค์กรจำนวนมาก ในปี 2558 ทีโอที มีมูลค่าทรัพย์สินลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยลดลงกว่า 27,000 ลบ. เมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อนหน้า ซึ่งเป็นผลมาจากการตัดจ่ายทรัพย์สินทั้งในส่วนทรัพย์สินถาวร และมูลค่าเงินลงทุนในตลาดทุน ส่วนของหนี้สินมีการลดลง 12,000 ลบ. ซึ่งเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงในรายได้ที่มีอยู่ตามสัญญาสัมปทานที่ได้สิ้นสุดแล้วในวันที่ 30 ก.ย. 2558 และในส่วนลงทุน มีการเปลี่ยนแปลงลดลงเล็กน้อยจากการผลการขาดทุนจากการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

ผลการดำเนินงานของ ทีโอที 1/2559 ทีโอที มีผลการดำเนินงานที่แยกลงเมื่อเทียบกับปี 2558 เนื่องจาก ในปี 2558 สัญญาสัมปทานระหว่าง ทีโอที และ AIS ได้สิ้นสุดลงแล้ว ส่งผลให้ ใน 1/2559 ทีโอที มีผลขาดทุนสุทธิ (เบื้องต้นก่อน สดง. ปรบรอง) จำนวน 3,760 ลบ. ลดลงจากปี 1/2558 กว่า 3,700 ลบ. โดย ทีโอที มีรายได้จากการดำเนินงาน 6,300 ลบ. ลดลงประมาณ 300 ลบ. จาก 1/2558 แต่ ทีโอที มีค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานกว่า 9,400 ลบ. โดยถึงแม้ว่า หากคำนวณค่าใช้จ่ายที่เป็นตัวเงิน โดยไม่คิดค่าเสื่อมราคา ดอกเบี้ย และภาษี ทีโอที จะมี EBITDA ประมาณ 1,000 ลบ. โดยในการดำเนินการในระยะสั้น ทีโอที ยังสามารถดำเนินการไปได้ เพราะยังไม่ขาดทุนตัวเงิน อย่างไรก็ตามในระยะยาวนั้น ทีโอที จะต้องเร่งแก้ปัญหาในการดำเนินการโดยเร็ว ก่อนที่จะมีผลขาดทุนเป็นจำนวนมาก

สรุปการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ

สรุปการดำเนินงานโดยรวม

- บมจ. ทีโอที เป็นหนึ่งในผู้ให้บริการโทรคมนาคมรายใหญ่ของประเทศไทย โดยได้ให้บริการโทรศัพท์ประจำที่ บริการโทรศัพท์สาธารณะบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ บริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง และความร่วมมือกับเอกชนในการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่
- บมจ. ทีโอที ได้ดำเนินการตามแผนพลิกฟื้นฐานะทางการเงินมาตั้งแต่ปี 2552 อย่างไรก็ตาม จากช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา บมจ. ทีโอที ยังไม่สามารถดำเนินการตามแผนพลิกฟื้นฐานะทางการเงินได้สำเร็จ โดยในปี 2558 ได้มีการดำเนินการตามมติ ครร. ที่ให้มีการแบ่งกลุ่มธุรกิจออกเป็น 6 กลุ่ม ได้แก่ 1. กลุ่มโครงสร้างพื้นฐาน 2. Telecom Tower 3. Submarine Cable 4. Mobile 5. Broadband และ 6. IT และให้มีการลดค่าใช้จ่าย และเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน โดยในปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาหาหนทางดำเนินการในอนาคตตามแนวโน้มของกระทรวง ICT ที่มุ่งเน้นให้ ทีโอที เป็นหน่วยงานหลักในการขยายโครงข่ายภายในประเทศ
- ทีโอที อยู่ระหว่างการทบทวนโครงการที่มีความสำคัญต่อการประกอบธุรกิจ เช่น โครงการ NGN โครงข่ายบรอดแบนด์ 2 ล้านพอร์ต ให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวง ICT

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง/พัฒนาธุรกิจ

- เร่งรัดการดำเนินการตามมติ ครร. ที่ให้ดำเนินการปรับโครงสร้างของ บมจ. ทีโอที และ บมจ. กสท โดยการจัดตั้งบริษัทที่รัฐบาลถือหุ้น 100% จำนวน 3 บริษัท เพื่อบริหารจัดการทรัพย์สินของ บมจ. ทีโอที และ บมจ. กสท 3 ประเภท ได้แก่ บริษัทโครงข่ายบรอดแบนด์ภายในประเทศ (NBNCO) บริษัทโครงข่ายระหว่างประเทศ (NGNCO) และบริษัทศูนย์ข้อมูลอินเทอร์เน็ต (IDCCO)
- จัดทำแผน Quick Win เพื่อลดผลขาดทุนขององค์กรโดยด่วน
- จัดทำแผนรองรับความเสี่ยงในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผน
- เร่งยกระดับคุณภาพการให้บริการและภาพลักษณ์ขององค์กรเพื่อไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบกิจการเอกชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ